

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää sekä pesien ja munien hävittämistä

1 Hakija

Porvoon kaupunki

2 Asia

Lupahakemus kalalokin pesinnän häirintään sekä pesien ja munien hävittämiseen päiväkodin kiinteistöltä 14.4.–20.7. vuosina 2026–2027 kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Porvoossa, Uudellamaalla.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa kuuden kalalokin (*Larus canus*) pesän sekä pesissä mahdollisesti olevien munien hävittämiseen ja kalalokin pesinnän häirintään 14.4.–20.7. välisenä aikana vuosina 2026–2027 Mäntykummun päiväkodin pihalla ja katolla osoitteessa Hansatie 11, 06150 Porvoo.

Kalalokit käyttäytyvät aggressiivisesti ja hyökkäävät lapsia, henkilökuntaa ja vanhempia kohti pesiessään kiinteistöllä. Hakijalle myönnettiin tästä syystä v. 2025 poikkeuslupa (VARELY/2367/2025) kalalokin pesinnän häirintään sekä pesien ja munien hävittämiseen, johon hakija hakee nyt jatkolupaa. Vuonna 2025 hakija hävitti yhteensä 10 kalalokin pesäaihiota poikkeusluvan nojalla. Munia ei jouduttu poistamaan lainkaan.

Hakija on pyrkinyt edellisen poikkeusluvan ehtojen mukaisesti ennaltaehkäisemään kalalokkien pesimistä aktiivisilla karkotuskäynneillä ja passiivisilla karkottimilla kuten prismoilla, leijoilla ja pöllökarkottimilla. Hakijan käytössä olevat resurssit mahdollistavat 2–3 karkotuskäyntiä viikossa klo. 6–8 välillä aamuisin. Poikkeuslupaa haetaan em. toimenpiteiden lisäksi pesien ja munien hävittämiseen, sillä kaupungin aikaisempien kokemusten perusteella lintupiikit, pelotehaukat, sähkökiskot, prismat ja flockoff-magneettikenttäjärjestelmät eivät ole yksin tai yhdessä riittäviä pesintöjen estämiseen. Hakijan aikomuksena on kuitenkin asentaa Symterra-äänikarkotin päiväkodin katolle vuonna 2026.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan häiritä kalalokkien pesintää sekä hävittää kalalokin pesiä ja munia alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 14.4–20.7. välisenä aikana vuosina 2026–2027 osoitteessa Hansatie 11, 06150 Porvoo.
2. Pesintä on pyrittävä ennaltaehkäisemään ennen pesinnän alkamista ja pesinnän aikaisessa vaiheessa aktiivisten ja passiivisten häirintä- ja karkotusmenetelmien avulla. Lupa-alueella tulee liikkua mahdollisimman usein kalalokkeja karkottaen, pesinnän estämiseen voi käyttää mm. pressusteitä, harsoa, lippusiimoja, lintupiikkejä ja -verkkoja sekä erilaisia pelotteita. Häirintä- ja karkotusmenetelmiä tulee jatkuvasti ylläpitää ja kehittää.
3. Mikäli kalalokkeja em. toimista huolimatta pyrkii pesimään lupa-alueella, saa tällä luvalla hävittää kaikki naurulokin ja kalatiirojen rakenteilla olevat pesärakennelmat ja pesät.
4. Tällä luvalla saa hävittää enintään kolmen (3) kalalokin munan luvan voimassaolon aikana. Kalalokin poikasia ei saa siirtää tai tappaa.
5. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
6. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
7. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
8. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
9. Luvan käytöstä tulee raportoida 20.7.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/69493/2026 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä, milloin pesiä ja mahdollisia munia on hävitetty sekä näiden lukumäärä. Lisäksi on raportoitava käytetyistä pesinnän ennaltaehkäisy- ja häirintätoimenpiteistä sekä niiden vaikutuksesta kalalokkien pesintään alueella.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Kalalokit vaarantavat lapsien, vanhempien ja henkilökunnan terveyttä ja yleistä turvallisuutta aggressiivisella puolustuskäyttäytymisellään. Hakijalle myönnetään tämän vuoksi jatkolupa kalalokkien ensisijaiseen häirintään ja toissijaiseen pesien ja munien hävittämiseen 14.4.–20.7. vuosina 2026–2027. Passiiviset karkottimet ja aktiivinen karkottaminen eivät ole yksin estäneet kalalokkeja pesimästä päiväkodilla v.2025, minkä vuoksi pesien ja munien hävittäminen katsotaan edelleen tarpeelliseksi v. 2026 käyttöön otettavasta Symterra-äänikarkottimesta huolimatta.

Asiaan ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua, sillä kalalokkien asettuessa pesimään päiväkodille, lapset eivät voi ulkoilla suositusten mukaisesti, eikä ulkona tapahtuvaa varhaiskasvatusta ole mahdollista toteuttaa opetussuunnitelman mukaisesti. Päiväkotiin tai päiväkodista ei ole myöskään mahdollista kulkea ilman että altistuu kalalokkien hyökkäyksille.

Hävittävien pesien lukumäärää ei ole rajattu, sillä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaaminen edellyttää, että linnut eivät pesi lainkaan alueella. Hakijalla on rajallisesti resursseja estää kalalokkien pesintää aktiivisella karkottamisella, minkä vuoksi lokit saattavat ehtiä munimaan esim. viikonloppuisin, ennen seuraavia karkotuskäyntejä. Hakijalle myönnetään tästä syystä lupa myös kolmen kalalokin munan hävittämiseen. Hävitettävien munien lukumäärää on rajattu kolmeen, jotta toimenpiteitä painotetaan pesimäkauden alkuun, ennen kuin linnut ehtivät asettua pesimään ja munimaan.

Luvan mukaiset toimenpiteet eivät heikennä kalalokin suotuisaa suojelutasoa, sillä lintuja ei ole sallittua vahingoittaa. Pesinnän estämisen painopisteen ollessa pesinnän alkuvaiheessa karkotetut linnut ohjataan pesimään muualle kuluvan pesimäkauden aikana, mikä pienentää toimenpiteiden vaikutusta lajin pesimämenestykseen.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

8 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kalalokin pesimäkausi on alkanut, minkä vuoksi luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

10 Käsittelymaksu

1500 euroa. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

11 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

Sähköpostitse:
ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Itä-Uudenmaan poliisilaitos
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Porvoon Seudun Lintuyhdistys ry PSLY
Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry
Natur och Miljö r.f.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihe: 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/69493/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/69493/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 22.04.2026 11:42

Esittelijä Ramstedt Robin 22.04.2026 11:02